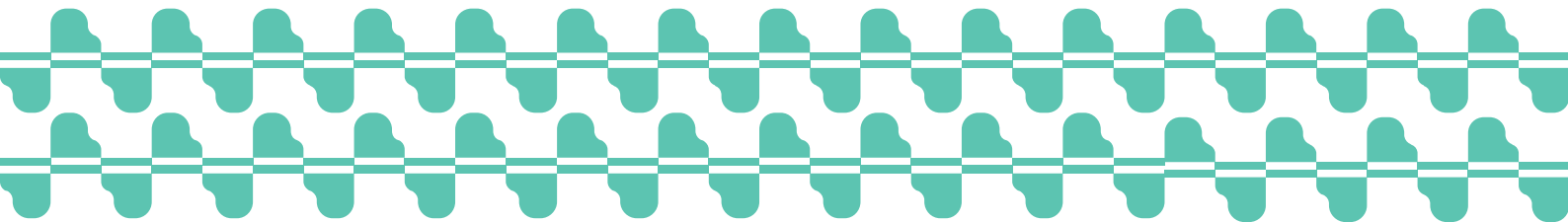

Toimintakertomus 2025

Opetus- ja kasvatustalautakunta 26.2.2026

SISÄLTÖ

OPETUKSEN JA KASVATUKSEN PALVELUALUE	3
<i>Olenneiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....</i>	3
<i>Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025–26 ja niiden toteuma</i>	7
<i>Sitovat taloudelliset tavoitteet</i>	8
<i>Perustelut vuoden 2025 poikkeamille</i>	8
<i>Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2026–28.....</i>	9
<i>Investoinnit.....</i>	9
<i>Yhteisöraportointi.....</i>	9
<i>Arvio tulevasta kehityksestä</i>	10
<i>Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut</i>	11
<i>Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2025.....</i>	11
KOTIKUNTAKORVAUKSET	12
<i>Olenneiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....</i>	12
<i>Sitovat taloudelliset tavoitteet</i>	12
<i>Perustelut vuoden 2025 poikkeamille</i>	12
<i>Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2025-27</i>	12
<i>Arvio tulevasta kehityksestä</i>	12

LIITE 1 KESKEISIMPIEN RISKIEN DOKUMENTOINTI

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

Tilivelvollinen toimielin: Opetus- ja kasvatustalokunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Palvelualuejohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Palvelualueen yhteiset toiminnot:

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen johdon muodostavat palvelualuejohtaja, varhaiskasvatuksen ja opetuksen avainaluejohtajat sekä palvelualueen yhteiset toiminnot. Palvelualuejohtajana toimi viransijaisena 1.4.2025 alkaen hyvinvoinnin palvelualueen johtaja oman työnsä ohella.

Palvelualueen yhteiset toiminnot kehittävät tiedolla johtamista, digitalisaatiota, palveluverkkoa, oppimisympäristöjä sekä toiminnallisia tilaprosesseja. Lisäksi yhteisiin toimintoihin kuuluu kasvun ja oppimisen tuen päällikön alaisuudessa toimiva kasvun ja oppimisen tuen yksikkö, joka vastaa kasvun, oppimisen ja koulunkäynnin tuen sekä maahanmuuttajaopetuksen koordinoinnista ja kehittämisestä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta.

Palvelualueen johto ja yhteiset toiminnot tukevat yksiköiden strategian mukaista johtamista, toimintaa ja kehittämistä yhteistyössä henkilöstön kanssa. Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö vastaa yhdessä avainaluejohtajien kanssa palvelualueelle vastuutettujen tavoitteiden toteuttamisesta ja toimenpiteistä. Tiedolla johtamisessa tehtiin järjestelyjä vuoden aikana niin, että palveluverkon, tiedolla johtamisen ja digitalisaation kehittäminen mahdollistui henkilövaihdoksista huolimatta. Pedagoginen tilakehittämispäällikkö vastasi oppimisympäristöjen kehittämisestä ja toiminnallisten suunnitteluohjeiden toimeenpanosta.

Strategisista tavoitteista on keskitytty erityisesti lasten ja nuorten ajoissa auttamiseen sekä oikea-aikaisen ja erityisesti varhaisen tuen vahvistamiseen. Käytännössä nämä ovat tarkoittaneet mm. oppimisen tuen lakiuudistuksen valmistelua, esihenkilöiden ja henkilöstön osaamisen vahvistamista sekä verkostotyön tiivistämistä erityisesti hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi työkykyjohtamiseen on panostettu mm. kehittämällä valmentavaa johtamista, rakentamalla yhteisöohjautuvaa toimintakulttuuria sekä opettamalla hyvinvointitaitoja.

Talouden ja toiminnan johtamista kehitettiin rakentamalla säännöllistä seurantaa ja raportointia taloushallinnon kanssa ja viemällä yhdessä sovittuja toimenpiteitä käytäntöön. Tiedolla johtaminen on edennyt systemaattisena työnä yhdessä tieto- ja taloushallinnon kanssa. Palvelualueen talouden johtamisen näkökulmasta palveluiden kustannusten tarkempi seuranta vaatii kirjaussuunnitelman muuttamista ja uusien laskentatunnisteiden avaamista. Vuoden aikana ei saatu toteutettua teknistä toteutusta, mutta se valmistuu vuoden 2026 alkupuolella tietohallinnon toimesta.

Digiohjelma sekä varhaiskasvatukseen että opetukseen saatiin päätöksentekoon ja sitä lähdettiin toteuttamaan. Myös toiminnalliset tilasuunnitteluohjeet valmistuivat usean vuoden valmistelun jälkeen. Resurssiivisuuden tiekarttaa toteutettiin mm. kalusteiden kunnostamisella ja kierrätyksellä.

Vuoden 2021 tehdyn palveluverkkosuunnitelman mukaisesti ei ole pystytty etenemään ja tästä johtuen sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa on tiloissa suunniteltua enemmän väljyyttä. Kunnallisen varhaiskasvatuksen väljyys aiheuttaa haasteita yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksille erityisesti uuden 150-paikkaisen Peikkometsän aloituksen osalta 8/2025. Perusopetuksessa laskennallinen kapasiteetti on tähän saakka riittänyt, mutta huolta on yläkouluikäisten opetustilojen kapasiteetin riittävydestä lähivuosina sekä erityisesti vaativan tuen tilojen riittävydestä koskien sekä opetusta että aamu- ja iltapäivätoimintaa. Uutta palveluverkkosuunnitelmatyötä lähdettiin työstämään syksyn aikana.

Varhaiskasvatuspalvelut

Lasten kokonaismäärä kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluissa oli 31.12.2025 yhteensä 2 222 lasta, mikä oli 38 lasta vähemmän kuin 31.12.2024. Lapsimäärän lasku tapahtui kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärä puolestaan kasvoi 38 lapsella. Prosentuaalisesti kunnallisen varhaiskasvatuksen lapsimäärä laski 4,3 %.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa alle 3-vuotiaiden lasten määrä laski vuoden 2025 aikana. 31.12.2025 alle 3-vuotiaita lapsia oli 49 vähemmän kuin 31.12.2024. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa alle 3-vuotiaiden määrä oli vuoden 2025 alkupuoliskon ajan pienempi kuin edellisenä vuonna, mutta kasvoi syksyn aikana edellisvuotta suuremmaksi.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste kasvoi alle 3-vuotiailla vuosina 2022–2024, mutta vuonna 2025 osallistumisasteen kasvu pysähtyi. Vuonna 2024 alle 3-vuotiaiden osallistumisaste oli 51,2 % ja vuonna 2025 osallistumisaste oli 51,3 %. 3–5-vuotiaiden osallistumisaste kasvoi vuosina 2022–2023, mutta vuosina 2024 ja 2025 osallistumisaste laski. Vuonna 2024 3–5-vuotiaiden osallistumisaste oli 95,7 % ja vuonna 2025 osallistumisaste oli 95,0 %. Esiopetusikäisten lasten osallistumisaste pysyi 100 %:ssa.

Varhaiskasvatuslain mukaisesti tavoitteena on saavuttaa vuoteen 2030 mennessä varhaiskasvatuksen henkilöstöstä 2/3 korkeakoulutettujen osuudeksi. Vuoden aikana tavoitteen mukaisia toimenpiteitä oli mm. korkeakouluyhteistyön rakentaminen korkeakoulututkintojen suorittamiseksi työn ohessa, rekrytointimarkkinointiin panostaminen erityisesti sosiaalisessa mediassa, uusien varhaiskasvatuksen opettajien mentorointimallin jatkaminen sekä yhteisöohjautuvan ja valmentavan johtamiskulttuurin vahvistaminen. Lisäksi osallistuimme valtakunnan suurimpaan opetus- ja kasvatusalan tapahtumaan Educa-messuilla, josta saimme positiivista palautetta messukävijöiltä.

Järvenpään varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyskysely muutettiin syksyllä 2025 jatkuvaksi kyselyksi. Syksyllä vastasi kyselyyn noin 300 kunnallisen varhaiskasvatuksen huoltajaa. Varhaiskasvatuksen laadun arviointia toteutettiin systemaattisesti asiakaskyselyn lisäksi kolme kertaa vuodessa henkilöstön itsearviointien perusteella. Toimintakauden 2025–2026 väliarviointi osoitti, että huoltajien ja kasvattajien näkemykset varhaiskasvatuksen laadusta olivat varsin yhteneväiset. Tulokset osoittivat, että varhaiskasvatuksen laatu koettiin yhteneväisesti niin henkilöstön kuin huoltajien näkökulmasta.

Palveluverkon osalta ei varhaiskasvatuksessa ollut muutoksia, vaikka voimassa olevan palveluverkkosuunnitelman mukaisesti niin olisi pitänyt tapahtua. Palveluverkkokokonaisuuden suunnittelu käynnistyi tavoitteena viedä päätäntään keväällä 2026.

Henkilöstön hyvinvointia ja työkykyjohtamista edistettiin strategian mukaisesti yhdessä HR:n kanssa ja tulokset näkyivät mm. sairauspoissaolojen vähentymisenä varhaiskasvatuksessa verrattuna vuoteen 2024. Lisäksi tasa-arvohanke jatkui, ja jatkuu edelleen vuonna 2026.

Opetuspalvelut

Vuoden aikana perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa näkyi edelleen vahvasti lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin väheneminen. Erityisesti pienten oppilaiden käyttäytymisen pulmat, levottomuus ja rajattomuus näkyivät koulujen arjessa. Kouluaajan ulkopuolinen levottomuus näkyi erityisesti Kartanon koululla, jonne suuret joukot nuoria kokoontuivat syksyllä 2025 aiheuttaen vaaratilanteita sekä läsnäolijoille että kiinteistöille. Lukiokoulutuksessa ahdistuneisuus ja mielenterveyden haasteet näkyivät edelleen samoin tulevaisuuden luomat paineet.

Haasteisiin etsittiin ratkaisuja yhteistyöllä, toimintoja kehittämällä, kouluttautumalla tunnistamaan tuen tarpeita ja muotoja sekä vahvistamalla toimintamalleja, kuten kiusaamiseen ja poissaoloihin puuttumisen malleja. Positiivisen pedagogiikan keinoin pyrittiin luomaan vahvaa uskoa hyvään tulevaisuuteen. Palvelualueella on myös lähdetty luomaan sisäistä osaamista hyödyntäviä kouluttajapankkeja, jotka järjestävät koulutuksia useammasta teemasta. Yhteistyössä Tuusulan, Keravan ja Hyvinkään kanssa aloitimme Reilusti Yhdessä- Turvaa toisista hankkeen, joka paneutuu tarkemmin siihen, miten voisimme ennalta ehkäistä kiusaamista ja vahvistaa sitoutumista kouluyhteisöön. Kerava toimii vastuukuntana.

Suomen harrastamisen mallin myötä (Jäke harrastaa), järvenpäälaisille lapsille ja nuorille oli tarjolla ilmaisia harrastusmahdollisuuksia enemmän kuin koskaan. Tämä tutkitusti osaltaan ennalta ehkäisee syrjäytymistä ja yksin jäämistä. Keväällä kerhoja järjestettiin 43 ja osallistujia oli noin 550. Syksyn kerhoja oli 51 ja osallistujia noin 560.

Esi-opetuksesta lukiokoulutukseen toteutettiin oppimisen tuen uudistuksen ensimmäistä vaihetta, joka lakimuutoksen kautta astui voimaan 1.8.2025. Uudistuksen suurin muutos oli kolmiportaisen tuen poistuminen. Uuden lain mukaan tukea annetaan edelleen heti tuen tarpeen ilmaantuessa, ensin ryhmäkohtaisesti ja sen jälkeen tarvittaessa yksilökohtaisesti. Lukuvuosi 2025-2026 on siirtymävuosi, jonka aikana arvioidaan tuen riittävyttä ja oikea-aikaisuutta. Oppilaiden tuen päätökset uudistetaan lomakeuudistuksen jälkeen kevästä 2026 alkaen.

Muutoin opetuksen osalta keskityttiin vahvasti perustaitojen, kuten lukemisen vahvistamiseen sekä hyvinvointitaitoihin, painottaen erityisesti mielenterveystaitoja. Koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen hankerahoitus saatiin vuosille 2024-2027. Tällä Tassu-rahalla on palkattu opettajat Koivusaareen, Kartanoon ja Saunakallioon. Lisäksi rahoitusta käytettiin syksyyn 2025 saakka konsultoivan erityisopettajan palkkaamiseen ja tuki laajennettiin myös varhaiskasvatukseen. Järvenpään Yhteiskouluun perustettiin syksyllä toiminta-alueittaan opiskelevien oppilaiden ryhmä ja toinen vaativan tuen ryhmä jouduttiin perustamaan joulukuun alusta. Elokuussa aloitti niin ikään uusi tuen ryhmä eli hoidollispedagoginen yläkoulun luokka. Tämä Hope-luokka on toteutettu yhteistyössä Tuusulan kanssa ja se sijaitsee hallinnollisesti Kalliomaan sairaalakoulun alaisuudessa.

Perusopetuksen oppilasmäärä on edelleen laskussa. Kokonaisoppilasmäärä keväällä oli 4 599, eli 62 oppilasta edelliskevättä pienempi. Keväällä oli 5 valmistavan opetuksen ryhmää ja lisäksi osa oppilaista opiskeli inklusiivisessä valmistavassa opetuksessa. Lukuvuoden 2024-2025 päättyessä perusopetuksessa oli 4 539 oppilasta, mikä on 56 oppilasta vähemmän kuin edellisvuoden päättyessä. Valmistavassa opetuksessa opiskeli 60 oppilasta, mikä on 6 oppilasta vähemmän kuin keväällä 2024.

Kokonaisoppilasmäärä syksyllä oli 4 484 oppilasta. Syksyn tilastopäivänä oli perusopetuksessa 4 453 oppilasta, edelliseen syksyyn (4 522) verrattuna 69 oppilasta vähemmän. Valmistavassa opetuksessa opiskeli 31 oppilasta. Oppilasmäärässä vähenemistä tapahtui alakoulujen osalta, yläkoulujen oppilasmäärä pysyi ennallaan. Valmistavan opetuksen oppilasmäärä lähes puolittui. Vuoden 2025 kokonaisoppilasmäärän keskiarvo (kevät/syky) oli kuitenkin 39 oppilasta suurempi kuin talousarviossa ennakoitu oppilasmäärä (4 503).

Palveluverkon rakennushankkeista Järvenpään Yhteiskoulun 2. vaiheen Nopan rakentaminen aloitettiin ja sen odotetaan valmistuvan syksyksi 2026. Järvenpään Yhteiskoulun seuraavan vaiheen eli JYK3 osalta odotetaan edelleen päätöksiä. Haarajoen koulun muutostyöt ovat pysähtyneet ja Kartanon yläkouluhankkeesta ei vielä tehty päätöksiä. Mankalan koulun peruskorjaus alkaa syksyllä 2026 ja siihen liittyvät suunnittelutyöt sekä väistöjen valmistelut käynnistettiin jo keväällä 2025.

Perheiden tueksi tarvitaan oikea-aikaisia tukipalveluita. Kouluilla, yhteistyössä nuorisotyön ja perhetalo Joutsikin kanssa, rakennettiin lapsille ja perheille lisää tukitoimia. Ilkivallasta ja huonosta käytöksestä raportoitiin koteihin entistä herkemmin ja yhdessä jatkettiin panostamista varhaiseen puuttumiseen mm. puheeksi ottava kunta hankkeen ja positiivisen pedagogiikan oppien avulla.

Vuoden alusta saimme määrärahat kahden kouluvalmentajan palkkaamiseen. Nyt jokaisessa neljässä yläkouluopetusta antavassa koulussa on opetukseen sitomaton kouluvalmentajan resurssi, jotka edistävät oppilaiden hyvinvointia, kiinnittymistä kouluun ja yhteisöllisyyttä ilman pedagogista vastuuta. Syksystä alkaen perustettiin hoidollispedagoginen luokka yläkoulun oppilaille yhteistyössä Tuusulan kunnan kanssa. Luokka toimii hallinnollisesti Kalliomaan sairaalakoulun alaisuudessa. Alakouluikäisten kuntouttavien luokkien (3 kpl) toimintaa jatkettiin ja hyvinvointialueen lopetettua psykiatristen sairaanhoitajien tuen tarjoamisen luokkiin, jatkettiin tuen antamista samoilla työntekijöillä, mutta tehtävänimikkeet ja työnkuvat muutettiin kuntouttavan opetuksen kouluvalmentajiksi.

Perusopetuksessa suoritetaan arviointi- ja palautekysely vuorovuosina oppilaille ja huoltajille. Huoltajakysely toteutettiin 10.3-14.4.2025 Wilma-järjestelmän kautta kaikille 1–9-luokkalaisten oppilaiden huoltajille. Kyselyyn osallistui 970 huoltajaa, joka oli 91 huoltajaa vähemmän kuin vuonna 2023. Kyselyyn osallistui huoltajia kaikilta vuosiluokilta ja kaikista kouluista. Eniten vastauksia saatiin vuosiluokkien 1 ja 5 huoltajilta. Kyselyssä koulunkäynnin mielekkyys oli hiukan parantunut (89 %). Tyytyväisyys opetukseen säilyi samana (3,9/5). Oppimisen tukea koettiin saavan enemmän kuin aiemmin (3,8/5). Oppimisympäristöön liittyvissä asioissa koettiin laskua edelliseen kyselyyn verrattuna. Koulukiusaamiseen puuttuminen 2,8/5, Koulussa kohdellaan oppilaita tasa-arvoisesti 3/5, Kouluruoka on terveellistä ja maistavaa 2,6/5. Lisäksi kyselyssä kysyttiin arviointikeskustelusta, harrastamisesta ja iltapäivätoiminnasta sekä lasten ja nuorten palveluista. Arviointikeskustelut koettiin edelleen hyödyllisiksi. Lasten ja nuorten palveluiden koettiin parantuneen lähes kaikissa palveluissa. Iltapäivätoiminnan tulokset olivat nousseet kaikissa kysymyksissä. Maksuttomien harrastusten tietoisuus oli tavoittanut perheet hyvin ja 9% näistä lapsista oli sellaisia, joilla ei ollut harrastusta aiemmin.

Järvenpään lukiossa keskimääräinen opiskelijamäärä (20.1/20.9) oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2025 keskimäärin tutkinto-opiskelijoita nuorten lukiokoulutuksessa oli 975 opiskelijaa ja aikuisten lukiokoulutuksessa 72 opiskelijaa. Aikuisten lukiokoulutuksessa oli lisäksi yhdistelmäopiskelijoita ammattiopistoista ja ylioppilastutkintoon tähtääviä opiskelijoita, jotka kirjataan aineopiskelijarahoitukseen. Lukion opiskelijaksi otettavien määrää on kasvatettu nuorten lukiokoulutuksessa vuodesta 2019 alkaen kymmenellä opiskelijalla, mikä on nostanut keskimääräistä opiskelijamäärää noin 30 opiskelijalla ilman, että opetusresursseja on lisätty. Matemaattis-luonnontieteellisen erityistehtävän toteuttamiseen Järvenpään kaupunki saa erillisen valtionosuuden, jonka määrä vahvistetaan vuosittain. Vuonna 2025 määrä oli 82 164,00 €.

Lukiosta valmistuneiden määrät: 1) Kevät: 258 ylioppilasta, joista nuorten lukiokoulutuksesta 217 ja aikuisten lukiokoulutuksesta 41 ja 2) Syksy: 97 ylioppilasta, joista nuorten lukiokoulutuksesta 80 ja aikuisten lukiokoulutuksesta 17 ylioppilasta eli vuonna 2025 yhteensä 355 valmistunutta, mikä on 15 enemmän kuin edellisenä vuonna.

1.8.2025 astuivat voimaan uudet oppimisen tuen valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet, jotka koskevat sekä aikuisten että nuorten lukiokoulutusta. Säädösten perusteella opiskelijalla on oikeus tarvittaessa saada erityisopettajan antamaa opetusta ja tukea sekä oppiainekohtaista tukiopetusta. Jotta em. velvoitteisiin pystyttiin vastaamaan, lukiolle palkattiin vakituisesti 1.8.2025 alkaen kaksi erityisopettajaa lisää ja resursseja on varattu ainekohtaiseen tukiopetukseen.

Järvenpään lukio jatkoi edelleen yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa. Lukiossa aloittaa vuosittain noin 30 uutta ammattiopiston opiskelijaa, jotka valitsevat lukio-opintoja suorittaakseen ylioppilastutkinnon. Vuoden aikana ammattiopistojen opiskelijat suorittivat 1 135 opintopistettä, joista ammattiopistoilta laskutettiin sopimuksen mukaisesti 79 450 €. Ammattiopiston opiskelijoiden opintojen suorituspäätyä vastaa reilun 20 päätoimisen lukio-opiskelijan suorituksia.

Järvenpään lukiolle on myönnetty kansainvälisen toiminnan Erasmus + akkreditointi vuoteen 2027 asti. Erasmus+ hankerahoituksella jatkettiin monipuolista kansainvälistä toimintaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2025–26 ja niiden toteuma

Palvelualue	Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet 2025-26	Lautakuntaan nähden sitovat toimenpiteet 2025	Toteutusennuste	Toteutetut toimenpiteet ja perustelut poikkeamille	Päätös
OPKA	Kaupungin toiminnasta tuotettua tietoa hyödynnetään johtamisen ja arjen ratkaisujen pohjana	Kehitämme kustannuslaskentaa, jotta todennettu palvelutarve on perusteena talousarviolle ja palvelutuotannon suunnittelulle. Lapsi- ja oppilaskohtaiset hinnat ovat ajantasaisia ja käytettävissä.	2	Olemme kehittäneet tiedolla johtamista, mutta kaikki tieto ei vielä ole vertailtavassa muodossa. Tekninen toteutus toteutuu alkuvuoden 2026 aikana.	P1
	Ketteriä palvelurakenteita ja prosesseja vahvistetaan oikea-aikaisen tuen mahdollistamiseksi.	Uudistamme oppimisen tuen lakiuudistuksen mukaiset prosessit ja rakenteet sekä otamme käyttöön Järvenpään materiaalit arkityöhön.	1	Olemme edenneet suunnitelman mukaisesti. Lukuvuosi 2025-2026 on siirtymäaikaa ja prosessit selkiytyvät käytännön kokemusten myötä.	J3
	Lasten varhaista tukea edistetään kouluttamalla henkilöstöä ja rekrytoimalla kelpoisia työntekijöitä.	1) Vahvistamme koulutuksen ja vertaisoppimisen keinoin esihenkilöiden osaamista ja roolia resurssien johtamisessa. 2) Vahvistamme henkilöstön dialogi- ja verkostoyhteistyön sekä puheeksi ottamisen taitoja. 3) Kehitämme rekrytointia varmistaaksemme kelpoisen henkilöstön saannin.	1	1) Olemme vahvistaneet esihenkilöiden osaamista resurssien johtamisessa koulutuksellisesti. 2) Olemme ottaneet puheeksi ottavan -menetelmän käyttöön ja järjestäneet dialogi- ja verkostotyön koulutuksia. 3) Olemme panostaneet rekrytointiin. Toimista huolimatta erityisopetukseen on rekrytointi ollut haastavaa kelpoisten osalta.	J3
	Varhaisen tuen osaamista ja ennaltaehkäiseviä palveluita vahvistetaan opetuksen ja kasvatuksen palveluissa. Tuen tarpeen alkuvaiheessa yleisellä tuella pystytään vastaamaan laajasti ja oikea-aikaisesti tuen tarpeisiin.	1) Kehitämme ja toimeenpanemme oppimisen tuen lakiuudistuksen mukaisia ryhmäkohtaisen ja oppilaskohtaisen tuen muotoja. 2) Perehdytämme varhaiskasvatuksen henkilöstön Menetelmiä tuen toteutukseen ja arviointiin -dokumentin käyttöön.	1	1) Olemme edenneet suunnitelman mukaisesti oppimisen tuen lakiuudistuksen J3 toimenpiteissä. Lukuvuosi 2025-2026 on siirtymäaikaa ja prosessit selkiytyvät käytännön kokemusten myötä. 2) Olemme perehdyttäneet varhaiskasvatuksen henkilöstön Menetelmiä tuen toteutukseen ja arviointiin -dokumentin käyttöön.	J3
	Työssä on aiempaa terveellisempää ja turvallisempaa.	Vahvistamme työkykyjohtamista toimimalla erityisesti yhteisöohjautuvuuden ja valmentavan johtajuuden keinoin.	1	Olemme vahvistaneet työkykyjohtamista koulutuksin.	H1

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova						
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue 1000 €	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset 2025	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama TP2025-MTA	Toteuma-% MTA 2025
Toimintatuotot	6 766	-130	6 636	5 747	-889	86,6 %
Valmistus omaan käyttöön	101		101	44	-57	43,6 %
Toimintakulut	-87 605	-3 332	-90 937	-89 279	1 658	98,2 %
Toimintakate	-80 738	-3 462	-84 200	-83 488	712	99,2 %

Perustelut vuoden 2025 poikkeamille

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen toimintakate alitti muutetun talousarvion.

Palvelualueelle tehtiin vuoden aikana neljä talousarviomuutosta:

- 31.3.2025 oppimisen tuen uudistus ja kuntouttavat sairaanhoitajat 467 500 euroa
- 26.5.2025 TYHY rahan siirto palvelualueille 47 000 euroa
- 15.9.2025 toiminta-alueittain opiskelevien luokan perustaminen 1.8.2025 alkaen 105 000 euroa
- 8.12.2025 vuoden 2025 tilinpäätöksen ennustetun ylityksen kattaminen vuosien 2027-2028 määrärahoista 2,5 miljoonaa euroa

Talousarviomuutoksista 2,072 miljoonaa euroa kohdennettiin opetuksen avainalueelle niin, että 2,005 miljoonaa euroa kohdistettiin perusopetukseen ja 61 tuhatta euroa lukiokoulutukseen.

Varhaiskasvatukseen talousarviomuutoksista kohdennettiin miljoona euroa kattamaan yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin kasvaneita kustannuksia. Esikuntaan TA-muutoksista kirjattiin 47 tuhatta euroa.

Palvelualueen toimintatuotot alittivat muutetun talousarvion. Toimintatuotoissa myyntituottojen osuus kasvoi selvästi, kun kotikuntakorvaustulot siirrettiin vuoden 2025 alusta kotikuntakorvausten sitovuustasolta opetuksen ja kasvatuksen sitovuustasolle. Myös muut toimintatuotot kasvoivat selvästi vuoteen 2024 verrattuna. Muiden toimintatuottojen kasvu oli seurausta vuoden alusta voimaan tulleista tilojen vuokrien korotuksesta sekä alle 18-vuotiaiden harrastustoiminnan maksuttomuudesta luopumisesta. Nämä kasvattivat merkittävästi palvelualueen vuokratuottojen määrää verrattuna vuoteen 2024. Maksutuottojen toteuma oli hieman alle suunnitellun.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion selvästi. Toimintakuluista suurin osa oli henkilöstökuluja, jotka kattoivat noin 59,4% kaikista palvelualueen toimintakuluista. Seuraavaksi suurimmat kuluerät olivat palvelujen ostot noin 22,6% sekä muut toimintakulut noin 14,6%. Aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä avustukset kattoivat yhteensä noin 3,5% kaikista toimintakuluista. Sisäisten erien osuus palvelualueen kustannuksista oli noin 17,6%. Sisäisten erien kustannukset kohdistuvat palvelujen ostoihin sekä muihin toimintakuluihin.

Palvelualueen toimintakulut pysyivät lähes vuoden 2024 tasossa. Henkilöstökulut kasvoivat hieman palkankorotusten vaikutuksesta, mutta muiden kulujen osalta kustannukset alenivat kautta linjan. Suurin pudotus tuli muissa toimintakuluissa sisäisten vuokrien ollessa selkeästi vuotta 2024 alhaisemmat. Palvelujen ostojen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta kustannukset tulivat jonkin verran alaspäin, kun taas avustusten kokonaisuus oli lähes sama kuin 2024.

Palvelutarpeessa on ollut nähtävissä selkeä muutos varhaiskasvatuksessa, jossa yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on ollut selvässä kasvussa. Lisäksi yksityisessä varhaiskasvatuksessa on näkynyt alle 3-vuotiaiden osuuden kasvu. Molemmat tekijät kasvattavat yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannuksia, jotka tulisi ensisijaisesti kattaa karsimalla omasta palvelutuotannosta. Varhaiskasvatuksen kokonaislapsimäärä ei ole merkittävästi muuttunut, joten oman palvelutuotannon lapsimäärä on pudonnut, kun yksityisen palvelutarve on kasvanut.

Opetuspalveluissa palvelutarpeen muutosta on ollut havaittavissa ennen kaikkea toiminta-alueittain opiskelevien määrän kasvuna ja lisäryhmien tarpeena.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2026–28

Nelivuotinen nettositovuus tarkoittaa, että yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrärahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina. Määrärahojen käytön alittuessa kehyksestä vastaavan toimielimen tulee tehdä esitys menneen talousarviovuoden määrärahan siirrosta kyseisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua, viimeistään huhtikuun loppuun mennessä, jos se haluaa määrärahan käyttöönsä ohjelmakauden seuraaville vuosille. Vastaavasti tilanteessa, jossa vastuutoimielin havaitsee tilivuoden määrärahasa riittämättömäksi, sen tulee tehdä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan pienentämällä tulevien vuosien määrärahoja. Esitys tehdään osavuosisiraportin yhteydessä, viimeistään vuoden viimeiseen valtuuston kokoukseen.

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen muutettu talousarvio alittui 712 000 euroa vuonna 2025. Alittunutta määrärahaa tullaan esittämään siirrettäväksi vuosille 2027-2028 vähentämään näille vuosille, aiemmista talousarvio ylityksistä, syntynyttä säästövelvoitetta. Tarkempi kohdennus tuodaan lautakunnan päätettäväksi huhtikuussa.

Investoinnit

Valtuustoon nähden sitova						
IRTAIMISTO- JA ICT-INVESTOINNIT 1000 €	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Ylitys +/ Alitus -	Toteuma (%)
Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue	-170	-74	-244	-125	-119	51 %

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen irtaimistoinvestointeja toteutui 125 tuhatta euroa. Pääosa investoinneista kohdistui opetuksen toimitilojen ja oppimisympäristöjen kalustamiseen sekä lukion Areenan esitysvalaistuksen uusimiseen. Käyttämättä jääneet määrärahat olivat siirtyneiden investointihankkeiden ensikertaiseen kalustamiseen varattuja määrärahoja.

Yhteisöraportointi

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue vastaa Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän ja muiden opetuksen ja kasvatuksen palveluihin liittyvien yhteisöjen valvonnasta, ohjauksesta ja raportoinnista.

Palvelualueella tehdään jatkuvaa kehitystyötä toisen asteen oppilaitosten Keudan, Spesian ja Step-koulutuksen kanssa etenkin oppivelvollisten oppilaiden osalta. Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyen valmistelut aloitettiin jo syksyllä 2020 ja keväällä 2025 jo viides laajennetun oppivelvollisuuden ikäryhmä jatkoi opintojaan toisella asteella maksuttomasti. Oppivelvollisten, toisella asteella opiskelevien nuorten opinnoissa pysymistä ja oppimisen tukemista toivotaan jatkossa seurattavan ja toteutettavan erityisen tarkasti toisen asteen oppilaitosten osalta. Oppivelvollisuuden seurannasta ja toteutumisesta kaikkien järvenpääläisten toisen asteen opiskelijoiden osalta vastaa opintovalmentaja, joka myös valmistelee opiskelupaikkojen osoittamispäätökset opetusjohtajan päätettäväksi. Opiskelijahaun ulkopuolisia osoittamispäätöksiä tehtiin vuoden aikana 6 kappaletta ja oppivelvollisuuden määräaikaista keskeyttämisiä 14 (lukio 7, perusopetus 6 ja muu toinen aste 1).

Vuoden aikana päivitettiin Keudan perussopimus ja aloitettiin kuntien ja Keudan strategisen kumppanuussopimuksen valmistelut. Kumppanuussopimukseen tullaan lisäämään tavoitteeksi mm. laadukkaiden ja vaikuttavien koulutuspolkujen vahvistaminen, yhteisillä toimenpiteillä alueen työllisyysasteen nostaminen, alueen elinvoiman vahvistaminen osaavan työvoiman kautta sekä osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen erityisesti nuorille ja vieraskielisille.

Ammattiopintojen harjoittelijoita toisen asteen oppilaitoksista on erityisesti varhaiskasvatuksessa ja jossain määrin myös perusopetuksessa. Varhaiskasvatuksen yhteistyötä usean eri korkeakoulun kanssa

on tiivistetty ja kehitetty korkeakoulututkintojen mahdollistamiseksi työn ohessa. Tavoitteena on varhaiskasvatustalain 2030 tavoitteen mukaisesti saavuttaa 2/3 korkeakoulutettuja varhaiskasvatuksen työntekijöitä hoito- ja kasvatushenkilöstöstä.

Yhteistä työtä hyvinvointialueen kanssa on jatkettu kuluvan vuoden aikana mm. lastensuojelun, maahanmuuttajien tukemisen ja opiskeluhoitojen osalta. Lisäksi yhteistyötä on vahvistettu mm. turvallisuuden ja varautumisen osa-alueella ja yhteinen malli oppilaitosten kriisitilanteiden varalle on otettu käyttöön.

Arvio tulevasta kehityksestä

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelut tuotetaan Järvenpäässä kustannustehokkaasti suhteessa lähikuntiin. Palvelualueen suunnittelua ja toiminnan toteuttamista vaikeuttavat aiemmilta vuosilta syntyneet säästövelvoitteet, joiden saavuttamiseksi on etsittävä säästöjä kaikista menokohdista. Säästöjen löytäminen on haasteellista muuttuvassa toimintaympäristössä, kun samaan aikaan palvelut jo tuotetaan kustannustehokkaasti.

Vammaisopetuksen ja vaativan tuen oppilaiden määrä on ollut kasvussa jo muutaman vuoden ja vaikuttaa edelleen kasvavan mm. muuttoliikkeen vuoksi. Vaativan tuen luokissa henkilöstömäärä on usein lähellä oppilasmäärää, koska oppilaiden tuen tarpeet ovat hyvin hoidollisia. Lisäksi vammaisopetus vaatii tiloja keskimääräistä enemmän mm. erilaisten apuvälineiden yms. osalta.

Oppilasmäärä vähenee koulutulokkaiden ja pienten oppilaiden osalta, mutta eniten resurssia, materiaalia ja tilaa vaativien yläkouluoppilaiden määrä ei vielä käännä laskuun.

Palvelualueen palvelutarpeen muutos kohdistuu pääasiassa varhaiskasvatuspalveluihin ja siellä yksityisen varhaiskasvatuksen lisääntymiseen. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa on kasvussa sekä kokonaislapsimäärä että alle 3-vuotiaiden määrä. Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten kokonaismäärä ei ole kasvamassa, mutta palvelurakenne muuttuu yksityisen osuuden kasvaessa. Tämä tulee huomioida oman palvelutuotannon suunnittelussa. Opetuksen puolella oppilasmäärä on lievästi laskemassa. Tässä vaiheessa lasku näkyy alakouluissa kouluun tulevien ikäluokkien pienentyessä. Sekä varhaiskasvatuksessa että opetuksessa tuen tarpeen kasvu on merkittävää ja kustannuksia lisäävää.

Hankkeisiin harkiten osallistuminen ja niistä saatava hankerahoitus mahdollistaa kasvatuksen ja opetuksen kehittämisen lain edellyttämällä tavalla. Hankkeet mahdollistavat esimerkiksi oppilaiden oikea-aikaisen tuen muotojen ja kiusaamisen vastaisen toimintamallien vahvistamisen sekä digi-osaamisen kehittämisen. Tulevana vuotena hankerahoitusta on haettu varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin sekä uinnin opetuksen ja harrastamisen mallin vahvistamiseen. Kahden viimeksi mainitun hankkeen omavastuuosuudet katetaan lähivuosina testamenttirahoituksen turvin.

Syksystä 2026 alkaen opetussuunnitelman tulee lisävaade liikunnallisen elämäntavan vahvistamisesta ja opetussuunnitelman paikallista muutosta valmistellaan yhdessä liikuntapalveluiden kanssa. Vuoden 2026 alusta Järvenpää liittyy Urhea-verkostoon ja Urhea-mallin mukainen tavoitteellinen urheilun mahdollistava toimintatapa otetaan käyttöön elokuusta 2026 liikuntapainotukseen osallistuvien oppilaiden osalta.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	Tot. 1-12/2025
VARHAISKASVATUSPALVELUT					
Varhaiskasvatusikäiset yhteensä 31.12.	3 309	3 186	3 146	3 136	
Kaikki lapset varhaiskasvatuksessa yht. 31.12.	2 341	2 307	2 261	2 401	2232
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste	71 %	72 %	72 %	77 %	
Esiopetuksessa olevat 31.12.	530	485	471	453	430
Varhaiskasvatuksen hallinto toimintakate	-1 455 844	-353 913	-1 191 777		
Päiväkodit					
Päiväkodit lapsia yhteensä	2 297	2 275	2 227	2 363	2204
Kunnalliset päiväkodit 31.12.	1 814	1 784	1 745	1 664	1673
, joista alle 3-vuotiaat 31.12.			382	475	338
Toimintakate*	-19 397 011	-22 705 780			
Toimintakate euroa / lapsi*	-10 693	-12 727			
Yksityiset päiväkodit 31.12.	483	491	482	699	531
, joista alle 3-vuotiaat 31.12.			143	138	149
Toimintakate*	-5 022 428	-5 061 739			
Toimintakate euroa / lapsi*	-10 398	-10 309			
Perhepäivähoito					
Perhepäivähoito, lapsia yhteensä	44	32	34	38	28
Kunnalliset 31.12.	32	25	31	34	28
Ostopalvelu 31.12.	12	7	3	4	0
PERUSOPETUS					
7-15-vuotiaat yhteensä Järvenpäässä	4 958	4 991	4 891	4 740	4809
Opetuksen hallinto toimintakate					
Aamu- ja iltapäivätoiminta					
Lapsimäärä	585	619	530	530	526
Alakoulut					
Alakouluikäisten oppilaiden määrä 20.9	3 021	3 048	2 979	2 913	2887
, joista erityisen tuen päätös	243	261	259	234	x
Yläkoulut					
Yläkouluikäisten oppilaiden määrä 20.9	1 546	1 609	1 612	1 590	1597
, joista erityisen tuen päätös	158	147	206	201	x
Oppilaat yhteensä	4 567	4 657	4 591	4 503	4484
, joista S2-opetusta saavat 20.9	116	221	348	300	424
, joista valmistava opetus 20.9	113	70	60	70	31
LUKIO					
Järvenpään lukio opiskelijamäärä	1 124	1 078	1 049	1 061	1092
, joista yli 18-vuotiaat opiskelijat					333
, josta lukion aikuislinjan opiskelijamäärä			103		107

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2025

Konsulttipalveluilla tarkoitetaan asiantuntijapalvelua, joka ostetaan ulkopuoliselta konsultilta/ asiantuntijalta. Raportoitavana eurorajana käytetään 3 000 euroa.

Toimittaja	Selite	€, alv 0
Finnwise advisors Oy	Palveluverkkoselvitys	6 254

Kotikuntakorvaukset

Tilivelvollinen toimielin: Opetus- ja kasvatustalokunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Palvelualuejohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kotikuntakorvausten sitovuustasolle on budjetoitu valtionosuusjärjestelmän kautta kulkevat kotikuntakorvausmenot sekä kotikuntalaskutuksen kustannuksiin tehdyt määrärahavaraudet.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova						
Kotikuntakorvaus 1000 €	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset 2025	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama TP2025-MTA	Toteuma-% MTA 2025
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-4 954		-4 954	-5 303	-349	107,0 %
Toimintakate	-4 954	0	-4 954	-5 303	-349	107,0 %

Perustelut vuoden 2025 poikkeamille

Kotikuntakorvausten toimintakateen toteuma on 107,0%. Talousarvio ylittyi euromääräisesti 349 tuhatta euroa.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2025-27

Ylitys syntyi ennakoitua korkeammista kotikuntalaskutuksen kustannuksista. Valtionosuuden osuus kokonaisuudesta oli 4,3 miljoonaa euroa ja laskutuksen kautta tulleet kustannukset noin miljoona euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kotikuntakorvausten sitovuustasolla valtionosuusjärjestelmän kautta kulkevat kustannukset ovat ennakoitavissa. Kotikuntalaskutuksen kokonaisuutta on vaikea arvioida, koska se riippuu siitä, minkä verran järvenpääläisiä oppilaita opiskelee muiden opetuksen järjestäjien kouluissa. Laskutuksen määrä pohjautuu opetuksen järjestäjän kustannuksiin sekä oppilaan koulussa olo aikaan, mikä vaikeuttaa ennustettavuutta. Lisäksi erilaiset hoito- ja tukijaksot kasvattavat kustannuksia ja voivat olla vaikeasti ennakoitavissa.